

KUTSESTANDARD

Demineerija EOD1, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Demineerija EOD1, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Demineerija EOD1, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohtu ja plahvatusohtu tõrjumisega seotud tegevustel; ta töötab juhendamisel. Demineerija EOD1 töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

Lisaks demineerija EOD1-le on ka demineerija EOD2, demineerija EOD3, pommitehnik EOD3+ ja demineerimisinstruktori kutsed. Demineerijate pädevus kasvab vastavalt IMAS (International Mine Action Standard; vt lisa 1 - kutsestandardis kasutatud lühendid) maatriksile.

Demineerija EOD2, tase 4 töö on abistada leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel, ohutult esemeid teisaldada.

Demineerija EOD3, tase 5 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoonu ning hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoonu.

Pommitehnik EOD3+, tase 5 on spetsialist, kelle töö on kahjutustada plahvatusohtlikke esemeid, kasutada eritehnikaid ja -oskusi lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemisel (vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerimisinstruktor, tase 6 on spetsialist, kelle töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine.

Demineerija töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsilised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik tööga kaasnevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösi, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesugused bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsiliste faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommiülikonna kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

Demineerija peamised töövahendid on kaitsevarustus, kaitsevahendid, lõhkematerjal, tulirelvad, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, sidosedmed, röntgeniapparaat, droon, abivahendid, pommikonteiner, mõõtevahendid.

Demineerija koolituse korraldamisel ja koolituskavade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglitust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

A.2 Tööosad

A.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine

A.2.2 Lõhketöö tegemine

A.2.3 Pommiohu tõrjumine

A.2.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine

A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Demineerija EOD1-I on keskharidus, kutseoskused on omandatud demineerija õppekavale vastaval koolitusel.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Demineerija.
A.5 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Töötamiseks Päästeametis on nõutav kutse vastavalt päästeteenistuse seadusele ja selle rakendusaktidele. Demineerimiskeskusesse teenistusse asuv päästeametnik peab omandama demineerija EOD1 kutsestandardile vastava kvalifikatsiooni ühe aasta jooksul alates teenistusse võtmise päevast.
A.6 Tulevikuoskused
Oskus tegutseda keskkonnasäästlikult, mehitamata tehniliste vahendite kasutamise oskus, tehisintellekti kasutamise oskus.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Demineerija EOD1, tase 4, kutse moodustub üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav nende kõigi tõendamine.
Kvalifikatsiooninõuded haridusele ja töökogemusele
Kutse taotlemisel 1. Keskharidus 2. Kutseoskused on omandatud demineerija kutsestandardi nõuetele vastava õppekava tingimustele vastaval koolitusel.

B.2 Demineerija EOD1, tase 4 üldoskused
1. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise, isikukaitsevahendeid ning järgib ohutusnõudeid. 2. Kasutab oma töös digiseadmeid algtasemel (vt lisa 2 – digipädevuste enesehindamisskaala). 3. Kasutab enese suuliseks või kirjalikuks väljendamiseks eesti keelt keeleseaduse ja selle alusel kehtestatud nõuete kohaselt. 4. Kasutab oma valdkonnas kokkulepitud oskuskeele mõisteid ja termineid. 5. Kasutab oma töös ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt).

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

B.3.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Arvestab oma tegevuses valdkonna töökorralduse ja struktuuriga. 2. Valmistab ette vahendid ennetus- ja teavitustööks vastavalt korraldustele.	
B.3.2 Lõhketöö tegemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Abistab lõhkamiskohas meeskonda lõhketöö ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel vastavalt demineerimistö juhi korraldustele. 2. Abistab meeskonda pommiohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.	

3. Abistab meeskonda lahingumoonu ohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; osaleb lõhkamiskoha järelkontrollis. 4. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumiseks tehtaval lõhketööl vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid. 5. Abistab meeskonda eriotstarbelise lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.	
Teadmised 1. Plahvatuste tüübid ja parameetrid; plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale; plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed; signaalid lõhketööl; lõhketöö juhtimise protsess ja struktuur.	
B.3.3 Pommiohu tõrjumine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Pommiähvarduse korral abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel ja kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele. 2. Pommikahtluse korral abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele. 3. Pommitehnilisel kontrollil abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel ja kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele. 4. Plahvatusjärgsel tööl abistab meeskonda varustuse ettevalmistamisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele.	
B.3.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Käitleb laske- ja lahingumoonu ohutult vastavalt korraldustele. 2. Abistab meeskonda erivahendite ettevalmistamisel ja lahingumoonu või selle otsimisega seotud esmatoimingute tegemisel. 3. Abistab lõhkematerjalide ja lahingumoonuga saastatud ala ja selle ümbruse märgistamisel, arvestades ohtude eripäradega. 4. Abistab meeskonda lahingumoonust tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette ja kasutab CBRN kaitsevarustust.	
Teadmised 1. Laske- ja lahingumoonu liigid ja ehitus; lõhkelaengute liigid, paigaldamine.	
B.3.5 Plahvatusohu tõrjumine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid. 2. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette ja kasutab CBRN kaitsevarustust.	
Teadmised: 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.6 Demineerija EOD1, tase 4 kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Arvestab oma töös demineerimisega seotud juhiseid, valdkondlikke nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt. 2. Annab isikutele abi kuni kiirabi saabumiseni või kuni nad saavad täielikumat ravi. 3. Osaleb sündmusjärgsel analüüsil. Õpib enda ja teiste kogemusest, võttes arvesse võimalikke probleeme, teavet selle kohta, mis meetodid toimivad jms. 4. Kontrollib oma töö kvaliteeti.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	26-02042024-1.1/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Tõnson, Päästeamet Jaanis Otsla, Sisekaitseakadeemia päästekolledž Raido Taalmann, Päästeamet Arno Pugonen, Päästeamet Maret Valner, Päästeamet
3. Kutsestandardi kinnitaja	Vara- ja Isikukaitse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	30
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	02.04.2024
6. Kutsestandard kehtib kuni	01.04.2029
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	5411 Päästjad ja tuletõrjujad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	EOD technician/specialist, EstQF Level 4
Soome keeles	Miinaraivaaja
Vene keeles	Взрывотехник
C.3 Lisad	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala	